

Kasviperinnön jäljillä

Kasviperinnön jäljillä-hanke on viime vuoden aikana kartoittanut ja dokumentoinut Pyhäjärvisuuden puutarhojen perinteiset hyötykasvit. Samalla hankkeessa on mietitty, miten vanhojen kasvien ylläpitoon kannustettaisiin ja miten niitä voisi hyödyntää osana alueen kulttuuria.

Köyliö-seura järjestää ensi sunnuntaina kevätkokouksensa yhteydessä esitelmätilaisuuden Köyliön seurakuntatalolla, missä museologian yliopistonlehtori Maija Mäki kertoo Pyhäjärvisuuden perinnekasviaarteista. Kevätkokous alkaa klo 13.30 kahvitarjoilulla ja esitelmä alkaa kokouksen jälkeen noin klo 15.00. Tilaisuuteen ovat kaikki tervetulleita.

Yliopistonlehtori Mäen mukaan käytännön työn teki FM Anna Helmisaari, joka haastatteli viljelijöitä ja dokumentoi puutarhojen kasveja Euran, Köyliön ja Säskylän alueella.

- Kaikkiaan 31 kohdetta löytyi Eurasta, 10 Säskylä – Köyliö alueelta. Suurin osa kohteista oli yksityiskotien puutarhoja, vanhimmat sukutiloja 1400 – 1500-luvuilta, ja nuorimmat 1970 – 80-luvun koteja. Vanhimmat kasvilöydöt olivat 1800-luvun lopulta, uusimmat aivan 1960-luvun alusta.

Eniten kirjattiin ylös omenapuita, ja Luken tutkijat ottivat joistakin puista myös näytteitä tarkempaa lajikkeen määrittystä varten. Hankkeessa tallennettiin myös näihin kasveihin liittyvää perimätietoa, tarinoita ja muisteluksia.

- Mielenkiintoisia kasviaarteita ovat mm. karvaiset karviaiset ja tietyt, 1800-luvun loppupuolella istutetut omenapuut. Karvakarviainen kasvaa Köyliön Vuorenmaassa, Pirjo Pellonperän kotipuutarhassa sekä Inkeri ja Tuomo Hurmeen kotipihaan Honkilahdella. Useita mielenkiintoisia omenapuulajikkeita löytyi Kaisa Soveron ja Pirjo Hamm-Hakamäen taiteilijakotien pihoilta, Mäki kertoo.

Turun yliopiston museologian oppiaineessa on tehty pitkään tutkimus- ja opetustyötä kasviperintöaiheisiin liittyen, ja hankkeessa mukana olivat Maija Mäen ja Anna Helmisaaren lisäksi myös FT Sirkku Pihlman sekä Luonnonvarakeskuksen tutkija Maarit Heinonen. Hankkeen aineistot on tallennettu Luken vanhojen kasvien tietokantaan sekä haastatteluaineistot Turun yliopiston Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitoksen arkistoon. Tutkimustyötä rahoitti Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahasto.

Teksti: Samuli Vahteristo